

Załącznik nr do Zarządzenia nr 10/2023 z dnia 28.04.2023 roku
Zarządu Spółki Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie

**Polityka przeciwdziałania nieprawidłowościom i nadużyciom
finansowym oraz unikania konfliktu interesów w spółce prawa
handlowego pod firmą Agencja Rozwoju Regionalnego spółka akcyjna
w Koninie**

Konin, kwiecień 2023 r.

Spis treści

Wykaz skrótów	3
Słownik pojęć	4
1. Zakres i cel Polityki	6
2. Katalog najczęściej występujących nadużyć finansowych	6
2.1. Korupcja	6
2.2. Fałszerstwo	7
2.3. Zmowy przetargowe	7
3. Zarządzanie ryzykiem	7
4. Środki mające na celu zwalczanie nadużyć finansowych	8
4.1. Zapobieganie	8
4.1.1. Oświadczenie o braku występowania konfliktu interesu	9
4.1.2. Kultura etyczna	9
4.1.3. Powszechne informowanie o kontrolach projektów	10
4.1.4. Stanowiska wrażliwe	10
4.1.5. Szkolenia i podnoszenie świadomości w zakresie zwalczania nadużyć finansowych	11
4.1.6. System zarządzania i kontroli	12
4.1.7. System kontroli wewnętrznej	12
4.1.8. Kontrola systemowa w ramach systemu instytucjonalnego FEW	12
4.2. Wykrywanie i zgłaszanie zidentyfikowanych nadużyć finansowych	13
4.2.1. Postępowanie z podejrzeniami nadużyć finansowych przekazanych przez pracowników ARR, pozyskanych w trakcie wykonywania bieżących zadań oraz kontroli	14
4.2.2. Sposoby powiadamiania właściwych organów ścigania o podejrzeniu wystąpienia nadużycia finansowego	14
4.2.3. Postępowanie z informacjami o nadużyciach/podejrzeniach nadużyć finansowych, pozyskanych od organów ścigania	15
4.2.4. Postępowanie z informacjami o nadużyciach/podejrzeniach nadużyć finansowych pozyskanych z innych źródeł	15
4.3. Raportowanie i korygowanie	15
5. Ocena ryzyka nadużyć finansowych w ramach systemu instytucjonalnego Programu FEW	16
6. Przeciwdziałanie konfliktom interesów	16
6.1. Osoby powiązane z pracownikiem lub członkiem organu ARR	16
6.2. Źródła konfliktu interesów	16
6.3. Obowiązki pracowników i członków organów ARR	17
6.4. Zgłaszanie konfliktu interesów	18
6.5. Oświadczenia Pracowników i Członków organów ARR o braku konfliktu interesów	18
6.6. Mechanizmy kontrolne	18
7. Sytuacje kryzysowe	19
8. Instytucje odpowiedzialne za zwalczanie i przeciwdziałanie przestępczości o charakterze korupcyjnym i łamaniu przepisów w zakresie zamówień publicznych	19
9. Obowiązek zapoznania się z treścią Polityki	20

Wykaz skrótów

ABW	Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
CBA	Centralne Biuro Antykorupcyjne
ETO	Europejski Trybunał Obrachunkowy
FST	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
IP	Instytucja Pośrednicząca, podmiot, któremu w drodze porozumienia albo umowy zawartych z Instytucją Zarządzającą, została powierzona realizacja zadań w ramach krajowego programu lub regionalnego programu
IZ	Instytucja Zarządzająca Programem Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027
KE	Komisja Europejska
KK	Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny
KPK	Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego
MFiPR	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
OLAF	Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych
RF 2018	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012
FEW	Program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027
UE	Unia Europejska
UOKiK	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
RODO	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1)
ARR / Spółka	Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie

Słownik pojęć

1. **Beneficjent** – zgodnie z art. 2 pkt 9 rozporządzenia ogólnego, oznacza:
 - 1) podmiot publiczny lub prywatny, podmiot mający osobowość prawną lub niemający osobowości prawnej lub osobę fizyczną, odpowiedzialne za inicjowanie operacji lub inicjowanie i wdrażanie operacji;
 - 2) w kontekście partnerstw publiczno-prywatnych („PPP”) – podmiot publiczny inicjujący operację PPP lub partnera prywatnego wybranego do jej wdrażania;
 - 3) w kontekście programów pomocy państwa – przedsiębiorstwo, które otrzymuje pomoc;
 - 4) w kontekście pomocy de minimis udzielanej zgodnie z rozporządzeniami Komisji (UE) nr 1407/2013(37) lub (UE) nr 717/2014(38) państwo członkowskie może zdecydować, że beneficjentem do celów niniejszego rozporządzenia jest podmiot udzielający pomocy, w przypadku, gdy jest on odpowiedzialny za inicjowanie operacji lub za inicjowanie i wdrażanie operacji;
 - 5) w kontekście instrumentów finansowych – podmiot, który wdraża fundusz powierniczy, lub jeżeli nie istnieje struktura z funduszem powierniczym, podmiot wdrażający fundusz szczegółowy, lub jeżeli instytucja zarządzająca zarządza instrumentem finansowym – instytucję zarządzającą.
2. **Bezinteresowność** – sposób wykonywania czynności służbowych, w ramach, których pracownik lub członek organu ARR nie kieruje się interesem osobistym i nie oczekuje z tego tytułu korzyści dla siebie, rodziny lub znajomych;
3. **Bezstronność** – sposób wykonywania czynności służbowych w ramach, których pracownik lub członek organu ARR załatwia sprawy bez osobistych preferencji, w sposób transparentny, stosując zasadę równego traktowania stron i uczciwej konkurencji;
4. **Klient** – rozumiany w szczególności jako wnioskodawca, Beneficjent, ostateczny odbiorca;
5. **Konflikt interesów** – sytuacja rozumiana jako naruszenie zasady bezinteresowności i bezstronności, w szczególności poprzez wykonywanie zadań przez pracownika lub członka organu ARR mających związek lub kolidujących ze stanowiskiem służbowym, mających negatywny wpływ na sprawy prowadzone w ramach obowiązków służbowych lub na bezstronność prowadzenia spraw służbowych z uwagi na względy rodzinne, emocjonalne, sympatie polityczne lub związki z jakimkolwiek krajem, interes gospodarczy lub jakiegokolwiek inne bezpośrednio lub pośrednio interesy osobiste. Konfliktem interesu jest sytuacja, w której pracownik lub członek organu ARR podejmuje decyzje lub świadome działania w imieniu ARR w sposób przynoszący lub mogący przynieść korzyść majątkową lub osobistą jemu lub osobom z nim powiązanym, a także sytuacja, w której interesy pracownika lub członka organu ARR wpływają lub mogą negatywnie wpłynąć na ocenę stanu faktycznego, podejmowane decyzje lub wykonywanie powierzonych zadań. Do konfliktu interesów może dojść również w przypadku, gdy dana osoba w rzeczywistości nie odnosi żadnych korzyści z tytułu zaistniałej sytuacji – wystarczy, że zaistniałe okoliczności będą zagrażały bezstronnemu i obiektywnemu pełnieniu przez nią powierzonych jej funkcji. Takie okoliczności muszą jednak mieć określony, możliwy do zidentyfikowania, indywidualny związek z konkretnymi aspektami sposobu postępowania, zachowania lub stosunków danej osoby (lub wywierać wpływ na te aspekty). W przypadku uczestnictwa w wykonaniu budżetu ogólnego Unii Europejskiej (np. w zakresie pełnienia funkcji IP) istotne znaczenie mają postanowienia art. 61 RF 2018, który w sposób szeroki zakreśla ramy konfliktu interesów, który obejmuje m. in. względy rodzinne, emocjonalne, sympatie polityczne lub związki z jakimkolwiek krajem, interes gospodarczy lub jakiegokolwiek inne bezpośrednio lub pośrednio interesy osobiste.
6. **Nieprawidłowość** – oznacza każde naruszenie mającego zastosowanie prawa, wynikające z działania lub zaniechania, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie go nieuzasadnionym wydatkiem.
7. **Nieprawidłowość systemowa** – oznacza każdą nieprawidłowość, która może mieć charakter powtarzalny, o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia w podobnych rodzajach operacji, która wystąpiła na skutek poważnego uchybienia, w tym braku ustanowienia odpowiednich procedur zgodnie z rozporządzeniem ogólnym oraz z przepisami dotyczącymi poszczególnych Funduszy;
8. **Nadużycie finansowe** – należy przez to rozumieć jakiegokolwiek celowe działanie lub zaniechanie działania dotyczące:
 - 1) wykorzystania lub przedstawienia nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów celem sprzeniewierzenia lub bezprawnego zatrzymania środków z budżetu ARR czy środków będących w dyspozycji ARR, w tym pochodzących z budżetu UE,
 - 2) nieuwjawieniu informacji z naruszeniem określonych zobowiązań w tym samym celu,

- 3) niewłaściwego wykorzystania środków z budżetu ARR, środków będących w dyspozycji ARR do innych celów niż te, na które zostały początkowo przyznane, w wyniku których dopuszczająca się go osoba odnosi nieuprawnione dla siebie, osoby bliskiej lub osoby trzeciej korzyści, lub którego rezultatem są nieuzasadnione straty ponoszone przez ARR. Korzyści lub straty mogą mieć charakter finansowy, materialny lub niematerialny. Za nadużycie uważa się szereg czynów zabronionych takich jak np.: kradzież, korupcja, przywłaszczenie, sprzeniewierzenie, łapówkarstwo, fałszerstwo, wprowadzanie w błąd, zмова, pranie pieniędzy czy zatajanie istotnych faktów.

W przypadku środków unijnych za nadużycie naruszające interesy finansowe Unii uważa się nadużycia, o których mowa w art. 3 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii.

9. **Korupcja** – szczególny rodzaj nadużycia finansowego, który zdefiniowany została w art. 1 ust. 3a ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym.
10. **Operacja** – oznacza:
- 1) projekt, umowę, działanie lub grupę projektów wybrane do wsparcia;
 - 2) w kontekście instrumentów finansowych – wkład (krajowy/unijny) do instrumentu finansowego oraz późniejsze wsparcie finansowe udzielane na rzecz ostatecznych odbiorców z tego instrumentu finansowego.
11. **Członek organu ARR** – członek Zarządu lub Rady Nadzorczej ARR;
12. **Ostateczny odbiorca** – oznacza osobę prawną lub fizyczną, która otrzymuje wsparcie z danego instrumentu finansowego, w tym współfinansowanego z Funduszy Europejskich **lub** osobę fizyczną korzystającą z projektów współfinansowanych z Funduszy Europejskich.
13. **Podejrzanie popełnienia nadużycia finansowego** – nieprawidłowość, która prowadzi do wszczęcia postępowania administracyjnego lub sądowego na poziomie krajowym w celu stwierdzenia zamierzonego działania, w szczególności nadużycia finansowego.
14. **Polityka** – niniejsza Polityka przeciwdziałania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz unikania konfliktu interesów w spółce prawa handlowego pod firmą Agencja Rozwoju Regionalnego spółka akcyjna w Koninie.
15. **Potencjalny konflikt interesów** – sytuacja, która stwarza ryzyko powstania konfliktu interesów.
16. **Pozorny konflikt interesów** – sytuacja, która jedynie pozornie stwarza ryzyko powstania konfliktu interesów, w rzeczywistości nią nie będąc.
17. **Pracownik** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną w ARR lub współpracującą z ARR na podstawie jakiegokolwiek stosunku prawnego.
18. **Rejestr konfliktów interesów** – należy przez to rozumieć rejestr gromadzący informacje o ujawnionych konfliktach interesów prowadzony przez ARR.
19. **Rozporządzenie ogólne** – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej
20. **Rzeczywisty konflikt interesów** – sytuacja zaistnienia konfliktu interesów.
21. **Wnioskodawca** – oznacza podmiot, który złożył wniosek o wsparcie ze środków, którymi dysponuje ARR.

1. Zakres i cel Polityki

Celem Polityki jest wprowadzenie skutecznych i proporcjonalnych środków i procedur zapobiegania, wykrywania, korygowania i raportowania w obszarze nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz unikania konfliktu interesów dla zadań realizowanych przez ARR.

Celem Polityki jest w szczególności:

- wdrożenie zasad w zakresie przeciwdziałania i zwalczania nieprawidłowości i nadużyć finansowych,
- wdrożenie zasad zarządzania konfliktami interesów w jasny i zrozumiały sposób.

Realizacja przez Pracowników postanowień Polityki ma ponadto za zadanie zwiększenie świadomości problemu istnienia i występowania nieprawidłowości, nadużyć finansowych czy konfliktu interesów, ochronę interesów finansowych ARR, a także UE oraz budżetu państwa (w przypadku, gdy środki pochodzące z tych źródeł są wdrażane przez ARR) oraz promowanie etycznych wzorców postępowania.

2. Katalog najczęściej występujących nadużyć finansowych

2.1. Korupcja

ARR zwraca szczególną uwagę na problem zapobiegania i zwalczania zjawisk korupcyjnych w ramach realizowanych zadań. Ze względu na charakter wykonywanych zadań w ARR Pracownicy są narażeni na zjawiska korupcyjne (korupcja urzędnicza, przekupstwo, płatna protekcja, handel wpływami, itp.). W tym celu Pracownicy zobowiązani są do przestrzegania najwyższych standardów zachowań w celu uniknięcia wszelkich podejrzeń odnośnie do prawidłowości realizowanych przez siebie zadań. W szczególności Pracownicy nie mogą przyjmować jakichkolwiek korzyści w związku z wykonywanymi przez siebie zadaniami.

W sytuacji, gdy Pracownik spotka się z próbą korupcji, zobowiązany jest do:

- zdecydowanej odmowy przyjęcia propozycji korupcyjnej;
- niezwłocznego zgłoszenia informacji o zaistniałej sytuacji bezpośrednio przełożonemu lub innej osobie z kierownictwa oraz zawiadomienie właściwych organów ścigania;
- opisanie zdarzenia w notatce służbowej;
- współpracy z organami ścigania w celu wyjaśnienia okoliczności zdarzenia.

W przypadku, gdy ARR korzysta z pomocy ekspertów przy ocenie wniosków o wsparcie finansowe, eksperci również zobowiązani są wykonywania powyższych czynności w związku z prowadzoną oceną wniosków czy składania wyjaśnień w zakresie prowadzenia oceny na wezwanie ARR na każdym etapie realizacji i trwałości wspartego projektu.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia bezstronności i obiektywizmu w realizacji zadań, Pracownicy zobowiązani są do przestrzegania następujących zasad:

- Pracownicy nie mogą przyjmować lub żądać, w szczególności od klientów jakichkolwiek korzyści w zamian za wykonanie czynności służbowych;
- nie jest dozwolone Pracownikom przyjmowanie prezentów, które mogłyby wpłynąć w sposób rzeczywisty lub domniemany na rzetelność wykonywania powierzonych im zadań, w szczególności poprzez powstanie nieformalnego zobowiązania wobec danego klienta lub powstanie konfliktu interesu;
- dopuszcza się przyjmowanie drobnych upominków (np. artykuły reklamowe jak długopisy, kalendarzyki, bloczki papierowe, itp.), w szczególności rozdawanych podczas szkoleń, w czasie spotkań służbowych, konferencji oraz w przypadku szczególnych okazji np. święta, urodziny, imieniny;
- Pracownicy mogą przyjmować prezenty w formie standardowych materiałów promocyjnych powszechnie dostępnych, których celem nie jest wywarcie wpływu na sposób wykonania czynności służbowych;
- o próbie wręczenia prezentu, w szczególności przez klienta, w sytuacji innej niż szkolenie, konferencja, itp. Pracownik jest zobowiązany poinformować bezpośredniego przełożonego.

W związku z identyfikowanym ryzykiem wystąpienia przejawów korupcji wszyscy Pracownicy oraz Członkowie organu ARR są zobowiązani do podejmowania wszelkich działań mających na celu zapobieganie jej występowaniu.

2.2. Fałszerstwo

Zabrania się Pracownikom oraz Członkom organu ARR fałszowania dokumentów lub wprowadzania do nich innych zmian niezaprobowanych przez podmioty do tego upoważnione.

Fałszerstwo, zgodnie z art. 270 Kk, jest przestępstwem powszechnym (dotyczącym każdej osoby), polegającym na przerobieniu, podrobieniu lub użyciu sfałszowanego dokumentu. Przerobienie polega na zmianie treści autentycznego dokumentu przez osobę nieuprawnioną, w tym również dopisaniu dodatkowej treści, natomiast podrobienie dokumentu polega na sporządzeniu dokumentu na nowo wraz ze stworzeniem pozorów, że dany dokument jest autentyczny.

2.3. Zmowy przetargowe

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zmowy przetargowe to porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym. Zmowa przetargowa polega zatem na uzgadnianiu przez podmioty przystępujące do przetargu lub przez te podmioty i podmiot będący organizatorem przetargu warunków składanych ofert, w szczególności co do zakresu prac lub ceny.

Zmowa przetargowa, na potrzeby Polityki, jest więc porozumieniem różnych przedsiębiorców, które prowadzi do zaniechania działań konkurencyjnych na rzecz niejawnego współdziałania przy składaniu ofert w zakresie wysokości ceny lub jakości towarów lub usług.

W przypadku podejrzenia przez Pracownika zmowy przetargowej niezwłocznie informuje o tym fakcie przełożonego. W celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia zmów cenowych Pracownicy powinni stosować procedury dot. zamówień publicznych stosowane w ARR i/lub procedury dot. zamówień publicznych obowiązujących w ramach środków finansowych, które są w dyspozycji ARR (np. środki unijne).

W prawie polskim zostały zawarte przepisy dotyczące odpowiedzialności karnej za „zmawianie się” - zgodnie z art. 305 § 1 Kk: „*Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, udaremnia lub utrudnia przetarg publiczny albo wchodzi w porozumienie z inną osobą działając na szkodę właściciela mienia albo osoby lub instytucji, na rzecz której przetarg jest dokonywany, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3*”.

Podstawowym aktem prawnym, który reguluje kwestie związane z ochroną konkurencji w Polsce, jest ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, nazywana również ustawą antymonopolową. Ustawa ta obejmuje przedsiębiorców i wprowadza zakaz podejmowania przez nich działań, które mogłyby ograniczyć konkurencję.

Z uwagi na szeroką definicję przedsiębiorcy przyjętą w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, adresatami zakazu zmów przetargowych są nie tylko przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą, lecz również podmioty świadczące usługi użyteczności publicznej lub organizujące tego rodzaju usługi (jednostki samorządu terytorialnego). Należy mieć również na uwadze, że zakaz zmów przetargowych nie znajdzie jednak zastosowania w przypadku porozumień zawieranych przez wykonawcę z takim zamawiającym, który w świetle ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie będzie posiadał statusu przedsiębiorcy. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów wprowadza również zakaz zawierania przez przedsiębiorców porozumień, których celem lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji. Obejmuje on zarówno firmy bezpośrednio ze sobą konkurujące, a zatem działające na tym samym szczeblu obrotu, jak i podmioty ze sobą niekonkurujące, funkcjonujące na różnych szczeblach obrotu.

3. Zarządzanie ryzykiem

ARR na potrzeby realizacji powierzonych jej zadań, operacji, w tym w zakresie pełnienia funkcji IP (przy udziale IZ), wprowadza proporcjonalne i skuteczne środki zwalczania nadużyć finansowych. ARR w swoich działaniach kieruje się polityką absolutnego braku tolerancji dla nadużyć finansowych, zarówno w odniesieniu do swoich struktur organizacyjnych, jak i zachowań Wnioskodawców, Beneficjentów Czy Ostatecznych odbiorców.

Zarządzanie ryzykiem nadużyć finansowych w ARR odnosi się do następujących procesów:

- wyboru Wnioskodawców;

- realizacja operacji, na które ARR udzieliła bezpośrednio wsparcia ze środków finansowych będących w zarządzaniu ARR;
- poświadczania wydatków i przekazywania środków;
- zamówień publicznych, którymi ARR bezpośrednio zarządza.

ARR w procesie zarządzania ryzykiem nadużyć finansowych stosuje następujące zasady:

- wprowadzenie rzetelnych mechanizmów kontrolnych mających na celu zmniejszenie prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyk nadużyć finansowych;
- bieżące reagowanie na wykryte w trakcie przeprowadzanych kontroli ryzyko popełnienia nadużyć finansowych;
- wprowadzenie, w razie konieczności, dodatkowych procedur mających na celu wykrywanie Nadużyć finansowych i podejmuje stosowne działania w przypadku ich podejrzenia.

ARR w obszarze IP w procesie zarządzania ryzykiem nadużyć finansowych stosować będzie (w zakresie swoich kompetencji) zasady i procedury wypracowane przez IZ dla wszystkich podmiotów uczestniczących w systemie instytucjonalnym Programu FEW.

ARR w zakresie realizowanych zadań jest odpowiedzialna w szczególności za:

- ustanowienie skutecznej polityki zwalczania nadużyć finansowych oraz planu reagowania na nadużycia finansowe (niniejsza Polityka);
- zapewnienie świadomości Nadużyć wśród Pracowników, w tym poprzez przeprowadzanie szkoleń;
- zapewnienie bezzwłocznego przekazywania podejrzenia popełnienia przestępstw właściwym organom ścigania w celu podjęcia przez nie niezbędnych czynności i/lub do IZ (w przypadku obszaru IP i projektów dofinansowanych ze środków FST w ramach Programu FEW);
- bieżące zarządzanie ryzykiem nadużyć finansowych i planem działania, zgodnie z oceną ryzyka Nadużyć, w szczególności:
 - zapewnienie istnienia systemu kontroli wewnętrznej w obszarze swojej odpowiedzialności,
 - zapobieganie Nadużyciom finansowym i ich wykrywanie,
 - zapewnienie należytej staranności i wdrażanie działań prewencyjnych w przypadku podejrzenia wystąpienia Nadużyć finansowych,
 - podejmowanie działań naprawczych.

4. Środki mające na celu zwalczanie nadużyć finansowych

ARR, a także jej Pracownicy i członkowie organu ARR, utrzymują wysokie standardy prawne, etyczne i moralne, przestrzegając zasad prawości, obiektywności, odpowiedzialności i uczciwości, w celu postrzegania Spółki jako przeciwnej nadużyciom i korupcji w prowadzeniu swojej działalności.

Dążąc do skutecznego rozwiązania problemu nadużyć finansowych w zadaniach realizowanych przez ARR wprowadzony zostaje uporządkowany system w zakresie skutecznego przeciwdziałania problemowi Nadużyć finansowych. W skład systemu wchodzi podstawowe procesy wzajemnie zależne od siebie, tj.:

- zapobiegania;
- wykrywania i zgłaszania;
- raportowania i korygowania.

4.1. Zapobieganie

ARR zapewnia, że jej Pracownicy są świadomi ryzyka nadużyć finansowych. ARR prowadzi na bieżąco przegląd wszystkich przypadków podejrzeń nadużyć i faktycznych nadużyć, które miały miejsce celem każdorazowego usprawnienia wewnętrznych procedur (w razie potrzeby).

ARR prezentuje swoje jednoznaczne zaangażowanie w zwalczanie nadużyć finansowych, m.in. poprzez informowanie o prowadzonych kontrolach mających na celu zapobieganie i wykrywanie nadużyć oraz konsekwentne informowanie właściwych organów o przypadkach nadużyć, celem zbadania i ukarania sprawców. W ten sposób ARR wysyła potencjalnym sprawcom czytelny i jasny komunikat o braku akceptacji danych działań, co może wpłynąć na zmianę zachowań potencjalnych sprawców oraz stosunku do zgłaszania tego typu nadużyć.

Techniki prewencyjne polegają najczęściej na ograniczaniu możliwości popełnienia nadużyć poprzez wdrożenie stabilnego systemu kontroli.

4.1.1. Oświadczenie o braku występowania konfliktu interesu

W celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia rzeczywistego konfliktu interesu ARR wprowadza obowiązek składania przez Pracowników oświadczeń o braku występowania konfliktu interesu przy wykonywanych przez nich obowiązkach, które tego wymagają (np. ocena wniosków o wsparcie, udział w komisji przetargowej).

Oświadczenia każdorazowo powinny zostać złożone przez Pracownika przed przystąpieniem do wykonywanych zadań (mogących prowadzić do sytuacji znalezienia się w sytuacji konfliktu interesu). Pracownicy każdorazowo podpisują oświadczenie podczas wykonywania obowiązków służbowych tego wymagających, w szczególności polegających na realizacji zadań związanych z pełnieniem przez ARR funkcji IP (ocena strategiczna wniosków) czy dystrybucji instrumentów finansowych. W zakresie ww. oceny strategicznej wniosków podpisanie oświadczenia o bezstronności dotyczy również ekspertów biorących udział w ocenie strategicznej.

W przypadku zmiany okoliczności wpływających na wcześniej złożone oświadczenie w zakresie wystąpienia konfliktu interesu w czasie wykonywania zadań przez Pracownika, jest on zobowiązany do uzupełnienia i aktualizacji swojego oświadczenia. Jeżeli w czasie wykonywania swoich czynności Pracownik uzyska nowe informacje lub nastąpi zmiana okoliczności, np.: poprzez wejście w relację, która nie istniała na początku postępowania pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym fakcie przełożonego oraz złożyć uaktualnione oświadczenie. Jednocześnie, w razie konieczności należy ograniczyć zadania Pracownika do zadań wolnych od występowania konfliktu interesu.

W każdym przypadku zaistnienia sytuacji, która może być obiektywnie postrzegana jako konflikt interesów, należy ją zbadać i rozwiązać w taki sposób, aby nie mogła być już obiektywnie postrzegana jako taka. W tym kontekście i bez uszczerbku dla jakichkolwiek bardziej rygorystycznych przepisów krajowych lub unijnych Pracownicy upoważnieni do działań finansowych muszą:

- wstrzymać się od podejmowania jakichkolwiek działań, które mogą spowodować powstanie konfliktu interesów;
- podejmować odpowiednie działania, aby zapobiegać powstaniu konfliktów interesów w ramach zadań, za które są odpowiedzialni;
- podejmować odpowiednie działania, aby zareagować na sytuacje, które obiektywnie można postrzegać jako konflikt interesów.

Poniższe kroki należy podjąć, jeżeli istnieje ryzyko wystąpienia konfliktu interesów z udziałem osoby uczestniczącej w wykonaniu środków będących w dyspozycji ARR, w tym środków unijnych:

- w przypadku zaistnienia ryzyka wystąpienia konfliktu interesów Pracownik zgłasza ten fakt swojemu przełożonemu (omówienie sytuacji, aby lepiej ocenić ryzyko stronnictwa wykonywania przez nią obowiązków, sporządzenie notatki z opisem sytuacji oraz propozycją postępowania);
- przełożony dokonuje niezwłocznej oceny (omówienie i notatka) przedmiotowego zgłoszenia. Osoba ta musi kierować się osądem i starannie rozważyć czy integralność organizacji jest zagrożona z powodu potencjalnego konfliktu interesów;
- przełożony podejmuje kroki zmierzające do wyeliminowania konfliktu interesów bądź zminimalizowania jego negatywnych skutków (np. natychmiastowe odsunięcie osoby od bezpośrednich czynności wykonania danego zadania bądź przesunięcie osoby do innych czynności);
- sporządzenie notatki.

4.1.2. Kultura etyczna

ARR zwraca szczególną uwagę na problem zapobiegania i zwalczania zjawisk korupcyjnych. Ze względu na charakter zadań wykonywanych przez Pracowników są oni narażeni na zjawiska korupcyjne, dlatego są oni zobowiązani do przestrzegania najwyższych standardów zachowań w celu uniknięcia wszelkich podejrzeń odnośnie do prawidłowości realizowanych przez siebie zadań. W szczególności Pracownicy nie mogą przyjmować jakichkolwiek korzyści w związku z wykonywanymi przez siebie zadaniami.

W ARR przyjęto Kodeks postępowania etycznego, stanowiący załącznik do Regulaminu Pracy, do przestrzegania,

którego zobowiązani są wszyscy Pracownicy. Utworzenie kultury w zakresie zwalczania nadużyć finansowych jest kluczowe zarówno w powstrzymaniu potencjalnych oszustów, jak i w maksymalizowaniu zaangażowania Pracowników w zwalczanie nadużyć wewnątrz. W tym celu poniżej przedstawiono najważniejsze postanowienia Kodeksu postępowania etycznego ARR, istotne z punktu zwalczania nadużyć finansowych:

- Pracownik, wykonując powierzone zadania, kieruje się następującymi zasadami:
 - **bezstronności:** Pracownik przedkłada dobro służbowe nad interes własny oraz korzyści osób i organizacji, które są mu bliskie. Pracownik nie może ulegać wpływom czy naciskom, które skutkowałyby działaniami stronniczymi lub sprzecznymi z interesem publicznym;
 - **obiektywizmu:** Pracownik, realizując powierzone zadania, kieruje się wyłącznie kryteriami merytorycznymi, traktuje w równy sposób wszystkie strony postępowania. W przypadku konfliktu interesu spraw służbowych i prywatnych, wnioskuje o wyłączenie z działań mogących rodzić podejrzenia o stronniczość czy interesowność;
 - **bezinteresowności:** Pracownik powinien podejmować decyzje, kierując się jedynie dobrem ARR. Nie powinien kierować się chęcią odniesienia własnej, nienależnej korzyści;
 - **praworządności:** Pracownik realizuje powierzone zadania ze szczególną starannością, zgodnie z obowiązującym prawem, w interesie publicznym;
 - **profesjonalizmu:** Pracownik wykonuje powierzone zadania sumiennie i starannie, wykorzystując posiadaną wiedzę i doświadczenie, systematycznie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe oraz rozwija umiejętności. Dzieli się wiedzą ze współpracownikami, wspiera ich w realizacji zadań, korzysta ze wsparcia i pomocy przełożonych. Dbą o jakość swojej pracy i doskonalenie jej rezultatów;
 - **jawności:** Pracownik podejmuje ustalenia dotyczące załatwianych spraw w sposób jawny, szanuje prawo obywateli do dostępu do informacji o charakterze publicznym, dba o ochronę informacji stanowiących tajemnice ustawowo chronione;
 - **odpowiedzialności:** Pracownik jest świadomy, że działa w interesie ARR i odpowiada za swoje decyzje przed społeczeństwem. Jest gotowy do przyjęcia krytyki, uznania swoich błędów i ich naprawienia;
 - **dbałości:** Pracownik kieruje się zasadą dbałości o dobre imię ARR i jej Pracowników, wykonuje swoją pracę tak, aby jego działania prowadziły do pogłębienia zaufania obywateli do ARR, wykazuje powściągliwość i rozwagę w publicznym wypowiedzianiu poglądów na temat ARR i jego Pracowników, w czasie wykonywania obowiązków służbowych nie narusza swoim wyglądem i sposobem zachowania powagi Spółki, dba o dobre stosunki międzyludzkie, przestrzega zasad godnego zachowania się w miejscu pracy i poza nim. Dbą o racjonalne i efektywne wykorzystanie środków finansowych;
 - **uprzejmości:** Pracownik kieruje się zasadą uprzejmości i życzliwości w kontaktach z klientami i innymi pracownikami, stara się być pomocny, nie unika bezpośredniego kontaktu z klientami i innymi Pracownikami ARR, a na wszelkie zadawane pytania w zakresie prowadzonych spraw i obowiązków odpowiada w sposób wyczerpujący i zrozumiały, nie podejmuje i nie dopuszcza do stosowania żadnych działań naruszających godność i dobra klientów i innych Pracowników.
- każdy z Pracowników, w przypadku stwierdzenia naruszenia bądź potencjalnego naruszenia ww. zasad, może zgłosić zaistniały fakt przełożonemu;
- Pracownik ponosi odpowiedzialność za naruszenie ww. zasad będących jednocześnie naruszeniem powszechnie obowiązującego prawa. W przypadku naruszenia norm etycznych dotyczących dobrych obyczajów i stosunków międzyludzkich, nienoszącego znamion naruszenia prawa powszechnie obowiązującego, okoliczność ta powinna zostać uwzględniona przy okresowej ocenie Pracownika.

4.1.3. Powszechne informowanie o kontrolach projektów

Kontrole projektów stanowią mechanizm zmniejszający ryzyko popełnienia nadużyć finansowych oraz zwiększający prawdopodobieństwo ich wykrycia. W związku z tym ARR w sposób transparentny i powszechny informuje o prowadzonych przez Pracowników kontrolach udzielonego wsparcia, bądź (w zakresie IP) o kontrolach prowadzonych przez instytucje zaangażowane we wdrażanie FEW, co może zapobiegać popełnieniu nadużyć finansowych.

Transparentne i powszechne informowanie o mechanizmach kontrolnych, ich zakresie zniechęca klientów do działań o charakterze nadużyć finansowych oraz ma wpływ na budowę zaufania, jak również zapewnia transparentność działań.

4.1.4. Stanowiska wrażliwe

Stanowiska wrażliwe to stanowiska, w ramach, których wykonywane są obowiązki, których niewłaściwe

wykonywanie może mieć szczególnie szkodliwy wpływ (np. działania korupcyjne) na realizację zadań wykonywanych przez ARR. Stanowiskami wrażliwymi w ARR są stanowiska kierownicze i decyzyjne (w tym stanowiska członków organu ARR) oraz stanowiska, na których Pracownicy mają bezpośredni związek w szczególności z:

- obsługą klientów, w szczególności Wnioskodawców, Beneficjentów, Ostatecznych odbiorców;
- podejmowaniem decyzji związanych z wyborem wniosków do wsparcia;
- procesem zamówień i zamówień publicznych, w tym dokonywaniem zakupów przeprowadzanych przez ARR;
- procesem naboru i zatrudniania pracowników.

W celu uniknięcia szkodliwego wpływu na zadania wykonywane na stanowiskach wrażliwych kadra zarządzająca:

- dokonuje bieżącego monitorowania wykonywanych zadań na poszczególnych stanowiskach;
- dba, aby zapewniony był rozdział funkcji, w tym przede wszystkim w procesie wyboru wniosków do wsparcia,
- dba, aby przy wszystkich zadaniach realizowanych przez ARR, w tym przede wszystkim w zakresie wyboru wniosków o wsparcie zapewniony był właściwy nadzór nad poszczególnymi czynnościami,
- dokonuje bieżącego monitorowania treści dokumentów wewnętrznych, w tym regulaminów, polityk, instrukcji wykonawczej, w celu upewnienia się, że zawierają one zapisy zapewniające odpowiedni rozdział funkcji i zadań przypisanych poszczególnym stanowiskom.

Na stanowiskach wrażliwych obowiązują następujące mechanizmy zapobiegawcze i środki zaradcze wobec osób zatrudnionych na tych stanowiskach:

- stosowanie zasady rozdzielności funkcji i zadań;
- wyraźny podział obowiązków i funkcji – odpowiedzialność i uprawnienia Pracowników są określone w zakresach czynności, uprawnień i odpowiedzialności, a uprawnienia wykraczające poza zakres czynności przedstawiane są w upoważnieniach i pełnomocnictwach;
- nadzór w stosunku do pozostałych Pracowników szczególnie narażonych na ryzyko korupcji polegający na sprawowaniu nadzoru merytorycznego przez ich bezpośrednich przełożonych;
- składanie deklaracji bezstronności przez Pracowników wykonujących zadania na stanowiskach wrażliwych;
- stosowane wewnętrznych regulaminów, zasad, polityk, instrukcji wykonawczej (w przypadku zadań związanych z IP) w odniesieniu do poszczególnych zadań;
- przestrzeganie procedur dotyczących przeciwdziałania przypadkom konfliktu interesów;
- możliwość stosowania stałej lub tymczasowej zmiany stanowiska pracy (rotacja pracowników).

Kadra zarządzająca zobowiązana jest monitorować wszelkie podległe jej zadania oraz zmieniające się warunki otoczenia w celu identyfikacji tych stanowisk, przy których Pracownicy mogą być szczególnie podatni na ryzyko wystąpienia zachowań korupcyjnych.

Nadzór nad stanowiskami wrażliwymi obejmuje:

- jasne komunikowanie Pracownikom zakresu obowiązków i odpowiedzialności;
- udzielanie podległym Pracownikom porad i wskazówek dotyczących wykonywanej pracy;
- kierowanie na szkolenia/kursy podnoszące wiedzę w tym w zakresie zachowań korupcyjnych;
- systematyczny przegląd wyników pracy;
- akceptowanie i zatwierdzanie dokumentów określonych odpowiednimi procedurami.

W zakresie zadań dotyczących IP, ARR uczestniczyć będzie w pracach grupy ds. zwalczania nadużyć finansowych na szkodę FEW (w przypadku jej powołania oraz zaproszenia do prac w tej grupie), która będzie miała za zadanie m.in. kreślenie procedur zapewniających identyfikowanie stanowisk wrażliwych.

4.1.5. Szkolenia i podnoszenie świadomości w zakresie zwalczania nadużyć finansowych

ARR prowadzi politykę zerowej tolerancji wobec nadużyć finansowych i korupcji, które mogą przejawiać się na wiele różnych sposobów. W tym zakresie istotnym elementem zapobiegania nadużyciom finansowym jest świadomość Pracowników oraz zrozumienie ich wagi i negatywnych konsekwencji. Wypracowaniu takiej świadomości służą szkolenia, w związku z tym Pracownicy powinni zostać przeszkoleni w kwestiach zarówno teoretycznych, jak i praktycznych, celem zwiększenia ich świadomości, promowania kultury zwalczania nadużyć finansowych oraz ułatwiania identyfikacji i reakcji na przypadki podejrzenia nadużyć, gdy mają one miejsce. Szkolenia takie powinny obejmować szczegóły polityki zapobiegania i zwalczania nadużyć finansowych czy opis ról i obowiązków.

Podnoszenie świadomości może odbywać się też w sposób mniej formalny, np. poprzez włączenie tego tematu do agendy spotkań grupowych.

ARR w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu realizacji obowiązków szkoleniowo-informacyjnych podejmuje następujące zadania:

- informuje pracowników o przyjętych zasadach zwalczania nadużyć finansowych poprzez wewnętrzne systemy komunikacji w celu podniesienia świadomości w kwestii realizowanej przez ARR polityki zwalczania nadużyć finansowych oraz rozpoznawania oznak nadużyć finansowych i reagowania na tego typu działania;
- publikuje informacje dotyczące polityki zwalczania nadużyć finansowych na stronie internetowej;
- informuje klientów o obowiązującej w ARR polityce zwalczania nadużyć finansowych;
- w przypadku pełnionej funkcji IP realizuje rekomendacje/działania wskazane przez IZ w zakresie szkoleń oraz działań informacyjnych dotyczących nadużyć finansowych.

4.1.6. System zarządzania i kontroli

ARR posiada przejrzysty system zarządzania i kontroli działań podejmowanych przez Spółkę, na który składają się różnego rodzaju dokumenty wewnętrzne, zarówno regulaminy, jak i procedury określające sposób działania ARR, czy dokumenty wewnętrzne dotyczące realizowanych operacji, z którymi Pracownicy są zapoznawani. System zapewnia jasny podział kompetencji i odpowiedzialności w strukturze organizacyjnej ARR oraz określa zakres zadań i obowiązków Pracowników.

W przypadku zadań związanych z pełnieniem funkcji IP, ARR obowiązuje system zarządzania i kontroli FEW przygotowany przez IZ, na który składa się zarówno system instytucjonalny, jak i system procedur oraz dokumentów programowych, określający sposób działania instytucji zaangażowanych w realizację FEW.

W przypadku udzielania wsparcia finansowego przez ARR ze środków jej powierzonych, Spółka ma prawo do kontroli realizacji postanowień zawartej umowy między ARR a klientem, m.in. w zakresie przeznaczenia wsparcia czy badania zabezpieczenia. W zakresie zadań dotyczących IP, ARR realizuje czynności kontrolne wspartych projektów na zaproszenie i w zakresie określonym przez IZ.

W przypadku udziału Pracowników w kontrolach operacji pracownicy powinni być wyczuleni na wszelkie symptomy wystąpienia ewentualnych nadużyć finansowych. W celu uzyskania wystarczającej pewności, Pracownicy dokonujący kontroli powinni utrzymywać sceptyczną postawę zawodową w czasie całej kontroli. Jeżeli w trakcie wykonywanych czynności kontrolujący stwierdzi, że okoliczności wskazują na możliwość istnienia nadużyć, należy podjąć odpowiednie działania, określone m.in. w niniejszym dokumencie oraz w innych obowiązujących dokumentach wewnętrznych ARR, z którymi Pracownicy są zapoznawani.

4.1.7. System kontroli wewnętrznej

Najlepszą ochroną przeciwko potencjalnym nadużyciom finansowym jest właściwie zaprojektowany i skutecznie działający system kontroli wewnętrznej. W ARR system ten obejmuje w szczególności:

- bieżącą kontrolę wewnątrz instytucji (np. weryfikacja realizacji zadań przez przełożonych, weryfikacja dokumentacji w oparciu o zasadę „dwóch par oczu” czy też zasadę „ograniczonego zaufania”);
- kontrole operacji, którym wsparcia udziela bezpośrednio ARR;
- bieżącą analizę danych dotyczących poszczególnych operacji, którym ARR udzielił wsparcia.

4.1.8. Kontrola systemowa w ramach systemu instytucjonalnego FEW

Obowiązkiem IZ FEW jest prowadzenie kontroli systemowej w ARR pełniącej funkcję IP. Celem kontroli systemowej jest uzyskanie pewności, że wszystkie powierzone zadania są realizowane zgodnie z zawartą umową, a system zarządzania i kontroli programu FEW funkcjonuje prawidłowo, skutecznie oraz zgodnie z obowiązującymi procedurami i przepisami. Kluczowe zasady przeprowadzania kontroli systemowych zostały określone w Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczące kontroli realizacji programów polityki spójności na lata 2021–2027, a także przez IZ.

IZ może przeprowadzić w ARR (w zakresie działań dot. IP) kontrolę systemową w trybie doraźnym, jeśli np. ma uzasadnione podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości systemowych w programie FEW.

4.2. Wykrywanie i zgłaszanie zidentyfikowanych nadużyć finansowych

Odpowiedzialność za dostrzeganie potencjalnych sygnałów nieuczciwej działalności i odpowiednie na niereagowanie spoczywa na wszystkich Pracownikach w zakresie swoich kompetencji. Pracownicy zobowiązani są brać pod uwagę wszelkie sygnały dotyczące podejrzenia wystąpienia nadużycia finansowego i podjąć stosowne kroki w celu zweryfikowania uzyskanej informacji. Informacje o podejrzeniu wystąpienia nadużycia finansowego mogą pochodzić z różnych źródeł, w szczególności mogą wynikać z:

- informacji przekazanych przez Pracowników, pozyskanych w trakcie wykonywania bieżących zadań, bądź w wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych;
- informacji pozyskanych od instytucji zewnętrznych, m.in.: organów ścigania (np. prokuratura, ABW, CBA), KE, OLAF, ETO, IA, NIK, UOKiK, UZP, RIO i innych instytucji kontrolnych;
- analizy danych publicznie dostępnych, gromadzonych w różnych systemach informatycznych, np. Krajowym Rejestrze Sądowym, czy bazie informacji gospodarczych;
- informacji pozyskanych od osób trzecich, w tym od klientów czy tzw. „sygnalistów”, z informacji prasowej, stron internetowych lub innej niepotwierdzonej informacji.

ARR umożliwia zgłaszanie podejrzenia wystąpienia nadużyć finansowych, w tym formie anonimowej. Wraz ze zgłoszeniem powinny zostać dostarczone odpowiednie dokumenty na potwierdzenie zarzutów. We wszystkich tych przypadkach, w zakresie swoich kompetencji, ARR podejmuje działania w celu potwierdzenia otrzymanej informacji i/lub przekazuje informację do IZ (w przypadku, gdy zgłoszenie dotyczy zawartych umów o dofinansowanie w ramach FEW ze środków FST), a w razie konieczności przekazuje stosowne zawiadomienie właściwym organom ścigania.

ARR deklaruje i zapewnia szczególną ochronę dla osób, które będą sygnalizować różnego rodzaju nieprawidłowości zachodzące przy realizacji umów zawieranych przez ARR, udzielanych zamówieniach publicznych przez ARR, umów o dofinansowanie realizowanych ze środków FST w ramach FEW lub które będą sygnalizować ryzyko wystąpienia tych nieprawidłowości. ARR jest zobowiązana do:

- **ochrony tożsamości osoby sygnalizującej** - dane umożliwiające identyfikację sygnalisty mogą zostać udostępnione wyłącznie za jego zgodą. Sygnalistę należy poinformować o okolicznościach, w których ujawnienie tożsamości stanie się konieczne (np. w razie wszczęcia postępowania karnego);
- **ochrony przeciwko działaniom odwetowym** – ARR chronią sygnalistów przed ewentualnymi działaniami odwetowymi rozumianymi jako działania, które prowadzą do pogorszenia jego sytuacji, wyrządzają szkodę lub krzywdę i przed jakimkolwiek niekorzystnym traktowaniem sygnalisty będącym wynikiem ujawnienia informacji o nieprawidłowościach lub ryzyku ich wystąpienia. W szczególności ARR chroni Pracowników przed rozwiązaniem umowy, na podstawie której świadczona jest praca, przeniesieniem na niższe stanowisko lub zmianą miejsca wykonywania pracy, molestowaniem psychicznym, mobbingiem, utratą premii lub innych korzyści wynikających z zatrudnienia. Pracownicy dopuszczający się działań odwetowych na sygnalistach muszą liczyć się z tym, iż podejmują osobiste ryzyko objęcia sankcjami, co najmniej w formie odpowiedzialności dyscyplinarnej. Sygnalista powinien mieć szczere przekonanie o nieprawidłowościach bądź o ryzyku ich wystąpienia. Dla wykazania dobrej wiary nie jest wymagane udowodnienie, że do nieprawidłowości doszło. Nie podlegają ochronie osoby sygnalizujące nieprawidłowości w złej wierze. Za zgłoszenia w złej wierze uznaje się świadome zgłaszanie informacji nieprawdziwych,
- **ochrony danych osobowych** – przetwarzanie danych osobowych dokonywane jest zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii oraz RODO.

Osoby posiadające informacje o przestępstwie lub mające wiedzę mogącą przyczynić się do jego wykrycia, mogą również bezpośrednio złożyć zawiadomienie organom ścigania, które podejmą czynności sprawdzające. Ponadto, w przypadku środków unijnych, każdy obywatel UE może poinformować OLAF o podejrzeniu popełnienia nadużycia finansowego lub korupcji mających wpływ finansowy na interesy UE.

Komisja Europejska przedstawiła państwom członkowskim m. in. następujące dokumenty w zakresie nadużyć finansowych czy konfliktów interesów:

- Wytyczne dotyczące unikania konfliktów interesów i zarządzania takimi konfliktami na podstawie rozporządzenia finansowego (2021/C 121/01);
- Nota informacyjna dotycząca przesłanek nadużyć finansowych dla EFRR, EFS i FS, COCOF 09/0003/00-PL;

- Wykrywanie przerobionych dokumentów w dziedzinie działań strukturalnych Praktyczny przewodnik dla instytucji zarządzających opracowany przez grupę ekspertów z państw członkowskich koordynowaną przez Dział D.2 OLAF – Zapobieganie Nadużyciom;
- Identyfikowanie przypadków konfliktu interesów w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych w ramach działań strukturalnych Praktyczny przewodnik dla kierowników opracowany przez grupę ekspertów z państw członkowskich koordynowaną przez dział D.2 OLAF – Zapobieganie Nadużyciom.

Każdy Pracownik, który z racji zajmowanego stanowiska może mieć kontakt z nieuczciwymi zachowaniami zobowiązany jest do zapoznania się co najmniej z ww. pozycjami.

4.2.1. Postępowanie z podejrzeniami nadużyć finansowych przekazanych przez pracowników ARR, pozyskanych w trakcie wykonywania bieżących zadań oraz kontroli

Ze względu na fakt, że wystąpienie nadużycia finansowego może wystąpić w różnym momencie, wszyscy Pracownicy powinni być wyczuleni na wszelkie symptomy wystąpienia ewentualnych nadużyć finansowych podczas wykonywania codziennych obowiązków służbowych.

W związku z powyższym, każdy Pracownik zobowiązany jest do powiadomienia przełożonego w każdym przypadku powzięcia istotnych informacji świadczących o możliwości wystąpienia podejrzenia nadużycia finansowego a następnie powiadomienie odpowiednich podmiotów.

Należy zauważyć również, że bardzo często podejrzenie wystąpienia nadużycia finansowego wiąże się ściśle z podejrzeniem wystąpienia popełnienia czynu zabronionego, tj. zachowania (działania lub zaniechania), którego znamiona zostały określone w ustawie karnej (art. 115 §1 Kk), czyli zachowania mogącego stanowić przestępstwo lub wykroczenie. Zgodnie z art. 304 § 2 Kpk Pracownicy, którzy w związku ze swą działalnością dowiedzieli się popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są zobowiązani niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję. W tym zakresie należy zabezpieczyć również miejsca zdarzenia – tak, aby nie dopuścić do zatarcia, zniekształcenia śladów i innych dowodów popełnienia przestępstwa. Działania te w praktyce polegać mogą np. na zamknięciu pomieszczenia, zabezpieczeniu dokumentu lub dowodu rzeczowego czynu, odseparowaniu ujętego sprawcy z jednoczesnym powiadomieniem policji lub prokuratora o jego ujęciu. Obowiązek ten nie jest jednak związany z prawem do podejmowania działań procesowych zabezpieczających typu przesłuchania, przeszukania, itd. Natomiast zaniechanie przez Pracownika obowiązku prawnego zawiadomienia o przestępstwie pociąga za sobą jego odpowiedzialność karną z art. 231 Kk. Zawiadomienie o przestępstwie jest informacją o podejrzeniu zaistnienia przestępstwa, natomiast organy ścigania sprawdzają czy istnieją podstawy do ścigania karnego. Niezależnie jednak od tego, czy określone zgłoszenie ma charakter informujący czy postulujący - do organów procesowych należy ocena, czy określone zdarzenie nosi cechy przestępstwa.

4.2.2. Sposoby powiadamiania właściwych organów ścigania o podejrzeniu wystąpienia nadużycia finansowego

Do sposobów powiadamiania właściwych organów ścigania o podejrzeniu wystąpienia nadużycia finansowego, stanowiące podejrzenie popełnienia przestępstwa zalicza się:

- **Zgłoszenie anonimowe (telefonicznie bez podania danych osobowych np. na infolinię lub telefon alarmowy, pisemnie: bez podpisu lub z podpisem nieczytelnym)**

Ta forma jest przeznaczona dla osób, które posiadają informacje o przestępstwie lub mają wiedzę mogącą przyczynić się do wykrycia samego czynu zabronionego lub jego sprawców, a jednocześnie, z różnych względów, chcą pozostać anonimowe.

- **Pismo wysłane/złożone w siedzibie uprawnionego organu**

Zawiadomienie o przestępstwie można wysłać mailem, pocztą lub przynieść osobiście do jednostki policji (lub innego uprawnionego organu ścigania).

- **Ustne zawiadomienie o przestępstwie**

Przyjęte zostanie po zgłoszeniu się osoby zawiadamiającej do jednostki policji/prokuratury. Ta forma pozwala na jednoczesne dopełnienie formalności związanych z przesłuchaniem osoby zawiadamiającej w charakterze świadka. Ustne zawiadomienie zostaje sformalizowane protokołem ustnego zawiadomienia o przestępstwie (zgodnie z wymogami procedury karnej opisanej w Kpk).

- **Powiadamianie UOKiK o podejrzeniu wystąpienia nadużycia finansowego**

W przypadku podejrzeń popełnienia nadużyć finansowych, mogących stanowić praktyki ograniczające konkurencję należy zgłosić je Prezesowi UOKiK na podstawie art. 86 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgłoszenie,

o którym mowa powyżej, następuje w formie pisemnego zawiadomienia wraz z uzasadnieniem. Do zawiadomienia dołącza się wszelkie dokumenty, które mogą stanowić dowód naruszenia przepisów ustawy. Zgodnie z art. 51 o ochronie konkurencji i konsumentów, dowodem z dokumentu w postępowaniu przed Prezesem Urzędu może być tylko oryginał dokumentu lub jego kopia poświadczona przez organ administracji publicznej, notariusza, adwokata, radcę prawnego lub upoważnionego pracownika przedsiębiorcy, o czym należy pamiętać. Jednocześnie dokumentem mogą być również dane zgromadzone na innych nośnikach, np. elektronicznych.

– **Bezpośrednie powiadomienie OLAF**

W przypadku środków unijnych każdy obywatel może bezpośrednio poinformować OLAF o podejrzeniu nadużycia finansowego lub korupcji, mającym wpływ finansowy na interesy Unii Europejskiej. Wszelkie dostępne dokumenty potwierdzające te informacje powinny również zostać przekazane. W tym kontekście kluczową rolę odgrywa praca oficerów łącznikowych w krajowych służbach dochodzeniowych, z którymi OLAF współpracuje w państwach członkowskich. Ze służbami OLAF można się skontaktować we wszystkich językach urzędowych:

- Online za pośrednictwem systemu zgłaszania nadużyć finansowych dostępnego na stronie internetowej: https://fns.olaf.europa.eu/main_pl.htm;
- pocztą, kierując korespondencję na adres OLAF – European Commission, European Anti-Fraud Office, 1049 Brussels, Belgium.

Szczegółowe informacje w tym zakresie dostępne są na stronie internetowej: https://anti-fraud.ec.europa.eu/index_pl

4.2.3. Postępowanie z informacjami o nadużyciach/podejrzeniach nadużyć finansowych, pozyskanych od organów ścigania

Nie każdą informację pozyskaną od organów ścigania czy UOKiK należy traktować jako podejrzenie wystąpienia nadużycia finansowego. W związku z powyższym, pozyskane informacje powinny być gruntownie przeanalizowane pod kątem wystąpienia nadużycia finansowego w zakresie kompetencji ARR i/lub powinny zostać przekazane do IZ, w przypadku, gdy dotyczą one projektów wspartych ze środków FST w ramach FEW.

W przypadku otrzymanych informacji dotyczących udzielanego bezpośrednio przez ARR wsparcia w momencie stwierdzenia wystąpienia podejrzenia nadużycia finansowego, ARR powinna ustalić, czy posiada wszystkie informacje niezbędne przynajmniej do określenia potencjalnego wpływu nadużycia finansowego na udzielone wsparcie oraz podjąć odpowiednie działania mające na celu kompleksowe wyjaśnienie sprawy.

4.2.4. Postępowanie z informacjami o nadużyciach/podejrzeniach nadużyć finansowych pozyskanych z innych źródeł

W momencie otrzymania informacji o możliwości wystąpienia nieprawidłowości czy nadużycia finansowego w ramach wsparcia udzielonego bezpośrednio przez ARR (tj. tzw. donosu osoby trzeciej, informacji otrzymanej bezpośrednio od klienta), należy każdorazowo dokonać analizy, czy dane zdarzenie może stanowić podejrzenie wystąpienia nadużycia finansowego. W przypadku wystąpienia przesłanek świadczących o wystąpieniu podejrzenia popełnienia przestępstwa ARR zobowiązana jest do skierowania odpowiedniego zawiadomienia.

W przypadku informacji kierowanych równolegle również do policji lub prokuratury, należy zwrócić się do odpowiedniego organu z prośbą o informację o podjętych działaniach w danej sprawie. W przypadku pozyskania z prasy informacji o prowadzonym postępowaniu przez organy ścigania, należy każdorazowo wystąpić do odpowiedniego organu z prośbą o potwierdzenie danych oraz o ewentualne uzupełnienie ich. W przypadku pozyskania z prasy informacji o wystąpieniu nieprawidłowości, które mogą świadczyć o możliwości wystąpienia nadużycia finansowego, ARR jest zobowiązana do podjęcia niezbędnych kroków.

W przypadku powzięcia informacji o możliwości wystąpienia nieprawidłowości czy nadużycia finansowego w zakresie projektów wspieranych ze środków FST w ramach Programu FEW lub o śledztwach powiązanych z projektami z Programu FEW, ARR przekazuje informacje w tym zakresie do IZ.

4.3. Raportowanie i korygowanie

Po wykryciu wystąpienia nadużycia finansowego w przypadku wsparcia finansowego bezpośrednio udzielanego przez ARR uruchamiane są odpowiednie procedury odzyskiwania środków. W przypadku stwierdzenia nadużycia finansowego, dokonywana jest analiza danego obszaru w celu wprowadzenia mechanizmów zmniejszających

ryzyko wystąpienia nadużycia finansowego.

W przypadku powzięcia informacji o możliwości wystąpienia nieprawidłowości czy nadużycia finansowego w zakresie projektów wspieranych ze środków FST w ramach Programu FEW lub o śledztwach powiązanych z projektami z Programu FEW, ARR przekazuje informacje w tym zakresie do IZ. W przypadku zadań dotyczących IP ARR stosować będzie procedury przygotowane przez IZ.

5. Ocena ryzyka nadużyć finansowych w ramach systemu instytucjonalnego Programu FEW
ARR uczestniczy w ocenie ryzyk nadużyć finansowych prowadzonych przez IZ, na zasadach przez nią określonych.

6. Przeciwdziałanie konfliktom interesów

Pracownicy w ramach pracy na rzecz Spółki i realizowanych zadań mogą być narażeni na ryzyko występowania konfliktu interesów. W związku z powyższym ARR podejmuje niezbędne działania dążąc do identyfikacji i unikania konfliktów interesów, a w przypadku pojawienia się konfliktu interesów odpowiednio nimi zarządza. Postanowienia niniejszego rozdziału Polityki dotyczą wszystkich Pracowników bez względu na zajmowane stanowisko, formę zatrudnienia oraz zakres realizowanych zadań, jak również członków organu ARR czy osoby działające na rzecz lub w imieniu ARR.

6.1. Osoby powiązane z pracownikiem lub członkiem organu ARR

Za osoby powiązane z Pracownikiem lub Członkiem organu ARR, uznaje się osoby, z którymi łączy go:

- relacje pozasłużbowe, tj. relacje, które potencjalnie mogą wpływać negatywnie na bezinteresowność i bezstronność oraz niezależność osądu i decyzji, a w konsekwencji na rzetelność wykonywania zadań powierzonych Pracownikowi lub członkowi organu, tj.:
 - relacje osobiste, wynikające z pokrewieństwa lub powinowactwa, w szczególności dotyczące:
 - małżonka Pracownika lub Członka organu ARR,
 - krewnego Pracownika lub Członka organu ARR do drugiego stopnia,
 - osoby związanej z Pracownikiem lub Członkiem organu ARR z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,
 - powinowatego Pracownika lub Członka organu ARR do drugiego stopnia;
 - inne relacje, których charakter może budzić uzasadnione wątpliwości co do bezinteresowności i bezstronności, np. pozostawanie we wspólnym gospodarstwie domowym, zażyłość emocjonalna, przynależność do jednej organizacji;
- relacje kapitałowe:
 - a) posiadanie akcji lub udziałów Ostatecznych odbiorców/Wnioskodawców,
 - b) uczestniczenie w spółce cywilnej lub osobowej ostatecznego odbiorcy/Wnioskodawców jako wspólnik,
 - c) pełnienie funkcji członka organu zarządzającego lub nadzorczego, prokurenta lub pełnomocnika Ostatecznego odbiorcy/Wnioskodawcy.

6.2. Źródła konfliktu interesów

W działalności ARR, a w szczególności związanej z pełnieniem funkcji IP czy z pośrednictwem w dystrybucji instrumentów finansowych mogą wystąpić potencjalne lub rzeczywiste konflikty interesów. Konflikt interesów może dotyczyć, w szczególności relacji pomiędzy:

- ARR a Wnioskodawcami/Ostatecznymi odbiorcami, w następujących sytuacjach:
 - Prawdopodobieństwo uzyskania przez ARR korzyści lub uniknięcia straty kosztem Wnioskodawcy/Ostatecznego odbiorcy,
 - Zachowanie ARR preferujące jednego Wnioskodawcę/Ostatecznego odbiorcę kosztem innych Wnioskodawców/Ostatecznych odbiorców, z uwagi na relacje pozasłużbowe lub kapitałowe,
 - zbieżność przedmiotu działalności gospodarczej prowadzonej przez ARR z działalnością prowadzoną przez Wnioskodawcę/Ostatecznego odbiorcę,
- Wnioskodawcami/Ostatecznymi odbiorcami a pracownikami lub członkami organów ARR, w następujących sytuacjach:
 - prawdopodobieństwo uzyskania przez Pracownika lub Członka organu ARR korzyści lub uniknięcia straty kosztem Wnioskodawcy/Ostatecznego odbiorcy,

- zachowanie Pracownika lub Członka organu ARR preferujące jednego Wnioskodawcę/Ostatecznego odbiorcę kosztem innych Wnioskodawców/Ostatecznych odbiorców, z uwagi na relacje pozasłużbowe lub kapitałowe,
 - przyjęcie lub wręczenie przez Pracownika lub Członka organu ARR korzyści majątkowej, której celem jest wywarcie wpływu na decyzje podejmowane przez obdarowanego, oraz która powoduje lub może powodować poczucie powstania zobowiązania po stronie obdarowanego,
- ARR a Pracownikami lub Członkami organów ARR, w następujących sytuacjach:
- działalność Pracownika lub Członka organu ARR poza ARR jest niemożliwa do pogodzenia z działaniem w interesie ARR, w szczególności konflikt interesów może powodować działalność biznesowa, zawodowa, polityczna, wykorzystywania informacji i wiedzy zdobytej w ramach pełnienia obowiązków służbowych w sposób powodujący szkody dla ARR,
 - działanie Pracownika lub Członka organu ARR polegające na uzyskaniu korzyści lub uniknięciu straty przy wykorzystaniu wiedzy lub narzędzi uzyskanych w trakcie wykonywania obowiązków służbowych w ARR i powodujących stratę lub nieuzyskanie korzyści przez ARR,
 - gdy Pracownicy lub Członkowie organów ARR ubiegają się o wsparcie oferowane przez ARR z tytułu innej równocześnie prowadzonej działalności (bądź gdy o środki ubiega się podmiot powiązany z nimi w ramach relacji kapitałowych).

Konflikt interesów może powstać także w sytuacji, gdy w Zarządzie lub Radzie Nadzorczej ARR albo pomiędzy członkami organów ARR oraz pozostałymi Pracownikami występują relacje pozasłużbowe lub kapitałowe opisane w powyżej.

Wskazany powyżej katalog relacji oraz sytuacji stwarzających konflikt interesów nie jest zamknięty i ma charakter przykładowy, a przy interpretacji innych relacji i sytuacji ARR stosuje interpretację rozszerzającą.

6.3. Obowiązki pracowników i członków organów ARR

W celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia konfliktu interesów Pracownicy oraz Członkowie organów ARR:

- zobowiązani są do identyfikacji konfliktów interesów i unikania ich w toku wykonywania czynności służbowych;
- zobowiązani są do niepodejmowania czynności, które mogłyby spowodować powstanie konfliktu interesów pomiędzy nimi a ARR lub Wnioskodawcami/Ostatecznymi odbiorcami;
- wykonując czynności w imieniu i na rzecz ARR powinni wyłączyć się z procesu obsługi osób, z którymi łączą ich relacje pozasłużbowe lub kapitałowe;
- zobowiązani są do unikania sytuacji, w których ze względu na pozasłużbowe relacje łączące poszczególnych pracowników lub członków organów ARR mogłaby być zagrożona bezinteresowność, bezstronność i niezależność osądu i decyzji, niezbędna dla rzetelnego wykonywania powierzonych zadań;
- muszą zapewnić, aby ich własne interesy nie kolidowały z obowiązkami wobec ARR ani ze zobowiązaniami względem Wnioskodawców/Ostatecznych odbiorców;
- wykonując czynności, podejmując lub uczestnicząc w procesie podejmowania decyzji w imieniu ARR mają obowiązek wyłączyć się z procesu decyzyjnego w przypadku zaistnienia potencjalnego i rzeczywistego konfliktu interesów;
- zobowiązani są do postępowania i podejmowania decyzji zgodnych z interesem ARR, kierując się wobec niej lojalnością;
- zaangażowani w proces decyzyjny związany w szczególności z udzielaniem dotacji oraz dystrybucją instrumentów finansowych nie mogą wywierać niedozwolonego wpływu na Wnioskodawców/Ostatecznych odbiorców lub na osoby powiązane z wnioskodawcom/ostatecznym odbiorcą politycznie, kapitałowo lub pozasłużbowo;
- mają obowiązek identyfikować oraz ujawniać potencjalne konflikty interesów w stosunku do podmiotów, z którymi byli związani umową lub łączą ich relacje, które mogą wpłynąć na ich obiektywizm w przypadku podejmowania decyzji lub podejmowania czynności wobec tych podmiotów w imieniu ARR;
- zobowiązani są do zapoznania się i przestrzegania obowiązujących procedur z zakresu przeciwdziałania konfliktom interesów oraz udziału w szkoleniach organizowanych z tego zakresu przez ARR.

6.4. Zgłaszanie konfliktu interesów

Wszelkie sytuacje mające znamiona konfliktu interesów, w tym potencjalnego konfliktu interesów, o których istnieniu Pracownik wie lub przy zachowaniu należytej staranności powinien wiedzieć, muszą być niezwłocznie przez Pracownika ujawnione i zgłoszone bezpośrednio przełożonemu. Bezpośredni przełożony Pracownika decyduje o podjęciu dalszych kroków w sprawie, w tym np. o wyłączeniu Pracownika od realizacji czynności, w związku z którymi wystąpił lub może wystąpić konflikt interesów.

W przypadku zidentyfikowania konfliktu interesów przez Członka organu ARR potencjalny lub rzeczywisty konflikt interesów powinien być zgłoszony do:

- Zarządu – w przypadku zidentyfikowania konfliktu interesu dotyczącego członka Rady Nadzorczej ARR,
- Rady Nadzorczej – w przypadku zidentyfikowania konfliktu interesu dotyczącego członka Zarządu ARR, który decyduje o podjęciu dalszych kroków w sprawie.

W przypadku wątpliwości, czy istnieje choćby potencjalny konflikt interesów:

- Pracownik powinien poinformować o tym fakcie swojego bezpośredniego przełożonego, który weryfikuje ryzyko powstania konfliktu interesów;
- bezpośredni przełożony niezwłocznie występuje do adwokata lub radcy prawnego o opinię, czy zachodzi potencjalny lub rzeczywisty konflikt interesów, załączając swoje stanowisko.

W przypadku uzyskania opinii o zaistnieniu potencjalnego lub rzeczywistego konfliktu interesów w odniesieniu do pracownika, bezpośredni przełożony niezwłocznie wyłącza Pracownika od realizacji czynności.

W przypadku wątpliwości, czy istnieje choćby potencjalny konflikt interesów w odniesieniu do Członków organu ARR:

- członek organu ARR powinien poinformować o tym fakcie odpowiednio Zarząd lub Radę Nadzorczą ARR, zgodnie z zasadami opisanymi w akapicie 2 powyżej, który weryfikuje ryzyko powstania konfliktu interesów,
- Zarząd lub Rada Nadzorcza niezwłocznie występuje do adwokata lub radcy prawnego o opinię, czy zachodzi potencjalny lub rzeczywisty konflikt interesów, załączając swoje stanowisko.

W przypadku uzyskania opinii o zaistnieniu potencjalnego lub rzeczywistego konfliktu interesów w odniesieniu do członka organu ARR, odpowiednio Zarząd lub Radę Nadzorczą ARR, zgodnie z zasadami opisanymi powyżej, niezwłocznie wyłączają Członka organu ARR od realizacji czynności.

6.5. Oświadczenia Pracowników i Członków organów ARR o braku konfliktu interesów

Każdy Pracownik oraz Członek organu ARR składa oświadczenie o braku konfliktu interesów co najmniej:

- w momencie podejmowania współpracy z ARR;
- w przypadku zmiany sytuacji konfliktu interesów podczas wykonywania obowiązków służbowych; i/lub
- na etapie oceny wniosków o wsparcie zgodnie z odpowiednimi procedurami, o których mowa w pkt. 4.1.1 niniejszej Polityki.

Oświadczenia przechowywane są w aktach pracowniczych lub innych zbiorach dokumentów dotyczących danej osoby i/lub w dokumentacji dotyczącej dystrybucji instrumentów finansowych czy oceny wniosków o dofinansowanie (w tym w IZ).

6.6. Mechanizmy kontroli

W celu zapobiegania konfliktom interesów, minimalizowania ryzyka ich występowania oraz monitorowania, stosowane są następujące działania:

- podejmowanie decyzji organizacyjnych uniemożliwiających powstanie okoliczności lub stosunków tworzących konflikt interesów;
- organizacja i prowadzenie szkoleń dla wszystkich Pracowników oraz Członków organów ARR;
- wydawanie opinii w celu wsparcia jednostek organizacyjnych ARR w procesie przeciwdziałania konfliktom interesów;
- prowadzenie rejestru/ów konfliktów interesów.

7. Sytuacje kryzysowe

Ostatnie wydarzenia, obejmujące swoim zasięgiem cały świat, pokazały wagę współpracy oraz potrzebę jeszcze większego wypracowania sposobu postępowania w sytuacjach kryzysowych. Pandemia COVID-19 ujawniła również potencjalne zagrożenia i ryzyka, które wymagają zbudowania większej odporności systemów zarządzania i kontroli. W związku z uruchomieniem przez Komisję Europejską (KE) mechanizmów wspierających walkę z COVID-19, szczególną uwagę należy objąć uproszczony sposób rozdysponowania środków finansowych z tych mechanizmów w programach operacyjnych oraz uproszczone zasady kwalifikowania wydatków poniesionych przez beneficjentów. W związku z powyższym KE opracowała dokument roboczy pn. „Follow up to 26 November Working Group on COVID - 19 and “Recovery plan for Europe” instruments: risks for the legality and regularity of expenditure and mitigating measures”, w którym m.in. wskazano otwarty katalog ryzyk w celu zidentyfikowania potencjalnych nieprawidłowości w wydatkowaniu środków finansowych związanych z łagodzeniem skutków pandemii COVID-19, które mogą wystąpić w programach operacyjnych. Szczególną uwagę zwrócić należy, iż wśród wskazanych rodzajów i kategorii ryzyk, opracowanych przez KE znalazły się również te dotyczące wykroczenia wprowadzonych uproszczeń poza okoliczności mające związek z wystąpieniem pandemii.

ARR ma świadomość ryzyk nadużyć finansowych oraz konfliktów interesów związanych z pandemią COVID-19. Jednym z narzędzi przeciwdziałania ryzykom nadużyć finansowych oraz konfliktów interesów jest opracowywanie/aktualizacja dokumentów/wytycznych pod kątem zagadnienia sytuacji nadzwyczajnej jaką jest pandemia COVID-19.

ARR zdaje sobie sprawę z nadzwyczajnej sytuacji, w której znaleźli się Beneficjenci/Ostateczni odbiorcy. Ważnym w tej sytuacji jest brak narzędzi do pełnej oceny sytuacji nadzwyczajnej oraz brak daty granicznej. W związku z tym wszelkie sytuacje będą rozpatrywane za pomocą dotychczasowych dostępnych narzędzi oraz w miarę potrzeb – indywidualnie dla każdego przypadku.

8. Instytucje odpowiedzialne za zwalczanie i przeciwdziałanie przestępczości o charakterze korupcyjnym i łamaniu przepisów w zakresie zamówień publicznych

Do instytucji odpowiedzialnych za zwalczanie i przeciwdziałanie przestępczości o charakterze korupcyjnym i łamaniu przepisów w zakresie zamówień publicznych należą:

- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- Centralne Biuro Antykorupcyjne;
- Centralne Biuro Śledcze Policji;
- Policja i Prokuratura;
- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- Urząd Zamówień Publicznych.

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego jest służbą specjalną powołaną do ochrony porządku konstytucyjnego RP. Zgodnie z ustawą z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

ABW prowadzi również działania profilaktyczne, których celem jest zapewnienie ochrony szczególnie wrażliwym sferom funkcjonowania państwa i gospodarki. Na szeroko rozumianą prewencję składają się systemy opiniowania i certyfikowania oraz programy szkoleń.

Centralne Biuro Antykorupcyjne

Centralne Biuro Antykorupcyjne jest odpowiedzialne za zwalczanie i przeciwdziałanie przestępczości w zakresie zwalczania korupcji w życiu publicznym i gospodarczym, w szczególności w instytucjach państwowych i samorządowych, a także zwalczanie działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa.

Centralne Biuro Śledcze Policji

Centralne Biuro Śledcze Policji odpowiada za rozpoznawanie, ujawnianie i zwalczanie przestępczości zorganizowanej działającej na szkodę instytucji rynku finansowego oraz zwalczanie oszustw o charakterze zorganizowanym w obrocie gospodarczym, w tym na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej.

Policja i prokuratura

Policja i prokuratura są organami, które odpowiadają za ściganie przestępstw. Społeczny (a nie prawny) obowiązek zawiadomienia prokuratora lub policji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu wynika z art. 304 § 1 Kpk. „Obowiązkiem” tym ustawa obejmuje każdą osobę posiadającą wiedzę w tym zakresie, umożliwiając zawiadamiającemu zastrzeżenie swych danych dotyczących miejsca zamieszkania do wyłącznej wiadomości prokuratora, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa użycia przemocy lub groźby bezprawnej wobec niego lub osoby mu najbliższej. Niepodporządkowanie się dyspozycji ww. artykułu nie pociąga za sobą żadnych sankcji karnych.

Z kolei instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu, zgodnie z art. 304 § 2 Kpk, mają prawny obowiązek zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Zaniechanie obowiązku prawnego zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa pociąga za sobą odpowiedzialność karną z art. 231 Kk.

Zgodnie z art. 312 Kpk, uprawnienia policji przysługują także organom: ABW, CBA, Straży Granicznej oraz Służbie Celnej, w zakresie ich właściwości, a także innym organom przewidzianym w przepisach szczególnych. W sprawach, w których finansowy organ postępowania przygotowawczego jest uprawniony do prowadzenia takiego postępowania, a następnie do wniesienia i popierania aktu oskarżenia przed sądem, przez słowo „prokurator” w art. 308 § 1 Kpk rozumie się także „finansowy organ postępowania przygotowawczego” (art. 122 § 1 pkt 1 oraz art. 53 § 37 Kks).

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest odpowiedzialny za prowadzenie postępowań antymonopolowych w sprawach praktyk ograniczających konkurencję. Działalność Prezesa UOKiK obejmuje szereg różnorodnych postępowań bezpośrednio związanych z poszczególnymi sferami jego kompetencji. Zgodnie z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów są to:

- postępowanie wyjaśniające;
- postępowanie antymonopolowe (w sprawie praktyk naruszających konkurencję, w sprawie kontroli koncentracji, w sprawie nałożenia kary pieniężnej), w tym tzw. procedura leniency;
- postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów;
- postępowanie kontrolne;
- postępowanie wykonawcze.

Urząd Zamówień Publicznych

Misją Urzędu Zamówień Publicznych jest dbanie o przejrzystość procesu udzielania zamówień publicznych, zapewniającą przedsiębiorcom niedyskryminujący dostęp do zamówień publicznych. Działalność Urzędu polega przede wszystkim na realizacji przedsięwzięć w zakresie:

- przygotowywania projektów aktów prawnych dotyczących zamówień publicznych oraz opiniowania projektów aktów prawnych w ramach uzgodnień międzyresortowych;
- wykonywania uprawnień kontrolnych Prezesa;
- analizy funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce;
- upowszechniania wiedzy z zakresu zamówień publicznych poprzez inspirowanie i organizowanie szkoleń, opracowywanie programów szkoleniowych oraz działalność wydawniczą;
- wydawania w formie elektronicznej Biuletynu Zamówień Publicznych, w którym zamieszczane są ogłoszenia przewidziane ustawą;
- zapewnienia warunków organizacyjnych funkcjonowania środków ochrony prawnej w ramach procedury odwoławczej;
- prowadzenia współpracy międzynarodowej w zakresie zamówień publicznych.

9. Obowiązek zapoznania się z treścią Polityki

Każdy Pracownik oraz członek organu ARR jest obowiązany do zapoznania się z treścią Polityki, przestrzegania jej postanowień i poświadczania tego faktu podpisaniem oświadczenia sporządzonego według wzoru określonego w Załączniku nr 1 do Polityki. Oświadczenie jest przechowywane w aktach pracowniczych lub innych zbiorach dokumentów dotyczących danej osoby.

Załącznik nr 1

.....
(Imię i nazwisko)

Konin, dnia

.....
(adres)

.....

O Ś W I A D C Z E N I E

Niniejszym oświadczam, że zapoznałem/am się z Polityką przeciwdziałania nieprawidłowości oraz nadużyciom finansowym oraz unikania konfliktu interesów w Spółce Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie wprowadzonym Zarządzeniem nr 10/2023 Zarządu Spółki Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie z dnia 28.04.2023 roku.

.....
(Podpis)